

Aika: ma 17.12.2007 klo 13.07 – 16.50

Paikka: Kansalliskirjasto Teollisuuskatu 23, 4. kerros kokoushuone B453

Läsnä: Vuokko Palonen, Merja Hyödynmaa, Kaarina Kemppainen, Eeva Savolainen, Merja Kettunen, Eeva-Liisa Leppänen, Merja Mehtälä, Maria Forsman (poistui kokouksesta klo 16.00), Esa-Pekka Keskitalo (poistui kokouksesta klo 15.30)

1. Kokouksen avaus

Vuokko Palonen avasi kokouksen klo 13.07 puheenjohtaja Pentti Vattulaisen ollessa estyneenä.

2. Kokouksen esityslista

Kaarina Kemppainen ehdotti muutosta esityslistaan, sillä hänen mielestään järjestäytymiskokouksen yhteydessä ohjausryhmän tehtävä ja merkitys jäi avoimeksi. Listalle lisättiin kohta Ohjausryhmän funktio, joka käsitellään kohdassa 3. Kohta koulutustarpeet siirrettiin käsiteltäväksi ennen formaatin tarkastelemista kohtaan 6.

3. Ohjausryhmän funktio

Varastokirjasto vastaa toiminnasta ja ohjausryhmä määrittelee ja ohjeistaa toimintaa. Kirjastoja ei voi velvoittaa toimimaan ohjausryhmän ohjeistuksen mukaisesti. Tämä ohjausryhmä pohtii sekä kokoelmakartan merkitystä kirjastoverkon että yksittäisen kirjaston kannalta.

4. Web sivujen esittely

Sirpa Janhonen esitteli uudet web-sivut. Sivujen funktio on toisaalta tiedottava ja toisaalta ne toimivat dokumenttiarkistona. Kokoelmakartta hankkeen aiempien vaiheiden osalta joitakin tiedostoja puuttuu, niitä lisätään niiden löytyessä. Sivuilla oli myös epätarkkuuksia eräiden tietojen osalta, jotka korjataan. Eeva Savolainen nosti esille kysymyksen, tarvitseeko kokoelmakartta blogin tai wikin tyyppisen

keskustelufoorumin? Näiden tarpeellisuudesta keskusteltiin ja todettiin, että on hyvä tiedustella kyseisiä foorumeja käyttäviltä kokemuksista ennen kuin tehdään päätös suuntaan tai toiseen. Eeva Savolainen tiedustelee mainittuja palveluita käyttävien kokemuksia sekä onko kiinnostusta ja tarvetta kyseisille palveluille kokoelmakartan osalta.

Kieliversioiden tarpeesta sivuilla todettiin, että jotakin tietoa olisi syytä olla myös ruotsiksi ja englanniksi. Vuokko Paloselta löytynee ruotsinkielinen teksti.

Englanninkielisen tekstin sisällöstä ei keskusteltu tarkemmin, joten se ratkennee myöhemmin.

5. Toimintasuunnitelma

Hahmotelmaa toimintasuunnitelmaksi tarkennettiin, korjattu sekä täydennetty versio on pöytäkirjan liitteenä.

6. Koulutustarpeen kartoitus

Suoritetaan kysely kiinnostuksesta Mary Bushingin koulutusta kohtaan ja samassa kyselyssä tiedustellaan myös muita koulutustarpeita. Kysely kohdistetaan kaikille, jotka ovat mukana Kokoelmakartta listalla.

Esa-Pekka Keskitalo järjestää DSpace koulutuksen to 17.1.08 Teollisuuskatu 23 4. kerros A414 klo 10.00 – 14.00, johon kaikki kiinnostuneet ohjausryhmän jäsenet voivat osallistua. Formaattikoulutusta järjestetään tarpeen mukaan.

7. Formaatin läpikäynti

Aluksi ohjausryhmä pohti yleisellä tasolla formaattia. Keskusteluissa nousivat esille seuraavat aiheet tai teemat:

Ohjausryhmän olisi päätettävä, miten suhtaudutaan kansainväliseen formaattiin, missä tehdään samoin kuin kansainvälisesti ja missä on sovellettava. Katsottiin, että meillä voi olla sellaisia kenttiä joita DublinCoressa ei ole, mutta omat kentät eivät saa olla ristiriidassa DublinCoren kanssa.

Kokoelman suhde kehysorganisaation ei ilmene formaatissa, joka kuitenkin on tärkeä tieto. Kokoelmien hierarkia ei palvele erityisen hyvin kuvailua. Myös kokoelmien nimeämisestä voisi olla suosituksia. Miten kokoelma muodostuu, on

vaikea kysymys. Olisi hyvä olla ohjeita missä kohdin voi tehdä omia sovelluksia ja missä kohdin on toimittava ohjeistuksen mukaisesti. Esimerkit olisivat valaisevia. Olisi syytä lähteä yhtenäisestä kuvailurakenteesta. Aivan pieniä kokoelmia ei pitäisi kuvailla erikseen. Kokoelmien kokonaismäärä on ajateltava myös käytön kannalta, että niitä olisi hyvä selata.

Myös seuraavista asioista tarvitaan selkeämpiä määrittäyksiä: e-aineistojen määrä - tiedon sijoittaminen, aihealuekoodin käyttö, aihealuer ryhmän sisältö, mahdollisuus tehdä kirjastokohtaisia sovelluksia. Lisäksi todettiin, että luokitus ei ole niin hankala kuin asiasanoitus ja että aihealue luokkia ei kannattane muuttaa, jos asiasanoituksella ja luokituksella voi tarkentaa kuvailua.

Esa-Pekka Keskitalo kehotti ohjausryhmää tarkastelemaan formaatin kohtia, jotka käsittelevät mittayksiköiden ilmoittamista, Toimijoita sivulta 7 sekä kohtaa Sijainti ja saavutettavuus sijaintitiedon paikka.

Lopuksi ohjausryhmä kävi läpi kohta kohdalta Kokoelmakartan kokoelmien kuvailuformaatin ohjeineen (27.12.05). Sihteeri tekee muutokset, jonka jälkeen versio formaatista jaetaan ohjausryhmän jäsenille tarkastettavaksi, kommentoitavaksi ja lisättäväksi.

8. Muut mahdolliset asiat

Seuraavan kokouksen päivämäärä sovitaan myöhemmin.

9. Kokouksen päättäminen

Kokouksessa puheenjohtajana toiminut Vuokko Palonen päätti kokouksen klo 16.50.

Liite 1.

Toimintasuunnitelma

Kokoelmakartta on jatkoa vuonna 2003 alkaneelle Tietokarttahankkeelle. Tämä jatkohanke hyödyntää aiemmin tehtyä työtä kokoelmien arvioimisesta sekä kehittämisestä. Vuonna 2008 alkavassa Kokoelmakarttatyössä vastuujärjestelmänä on Varastokirjasto. Kansalliskirjasto vastaa Dspace tallennuspalvelun tarjoamisesta sopimuksen perusteella sekä osallistuu työhön asiantuntijana. Osallistuvia kirjastoja edustaa erikseen nimetty neuvoa antava ohjausryhmä, joka nimitettiin järjestäytymiskokouksessa 23.11.2007. Kokoelmakarttatyössä mukana olevat kirjastot ovat nimenneet omista kirjastoistaan yhdyshenkilön.

Toiminnan alkaessa mukana ovat seuraavat kirjastot: Kansalliskirjasto, Helsingin yliopisto Viikin tiedekirjasto, Helsingin yliopisto Kumpulan tiedekirjasto, Helsingin yliopisto Terveystieteiden keskuskirjasto, Helsingin yliopisto Keskustakampuksen kirjastot, Jyväskylän yliopiston kirjasto, Joensuun yliopiston kirjasto, Oulun yliopiston kirjasto, Vaasan tiedekirjasto Tritonia, Svenska handelshögskolans bibliotek, Taideteollisen korkeakoulun kirjasto, Tampereen yliopiston kirjasto, Åbo Akademis bibliotek, Lappeenrannan teknillisen yliopiston kirjasto, Teknisen korkeakoulun kirjasto, Geologian tutkimuskeskuksen kirjasto, Museoviraston kirjasto, Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kirjasto, Hämeen ammattikorkeakoulun kirjasto sekä Varastokirjasto.

Kokoelmien kehittämisestä kiinnostuneiden sekä Kokoelmakarttatyössä mukana olevien kirjastojen keskustelufoorumina toimivaa postituslistaa ylläpidetään ja päivitetään. Aiemman hankkeen web-sivut rekonstruoidaan ja julkaistaan Varastokirjaston web-palvelimelle, jonka jälkeen sivuja ylläpidetään sekä päivitetään tarpeen mukaisesti. Pyritään aktivoimaan verkkokeskustelua.

Kokoelmakarttaan kokoelmien kuvailemisen merkitys näkyy tarvittavan lähteen valtakunnallisena löydettävyytenä sekä aineiston yhteiskäytön helppoutena ja lisääntymisenä yhdessä kustannussäästöjen kanssa. Hankkeessa tuetaan kokoelmien näkyvyyden parantamista sekä kokonaiskuvan saamista aineiston kokonaistarjonnasta aihealueittain.

Kirjastoille tarjotaan vuonna 2008 formaatin ja Dspace tallennuspalvelun käytön opastusta joko omalla tapahtumallaan tai jonkun muun koulutuksen yhteydessä. Samalla pyritään tukemaan kokoelmien arvioimis- ja kehittämistyötä, että kirjastojen kokoelmat palvelisivat mahdollisimman hyvin kunkin kehysjärjestelmän kysyntää ja auttaisivat osaltaan säilyttämään kirjaston aseman järjestelmän keskeisenä toimijana.

Kirjastoja pyritään tukemaan kirjallisen kokoelmapolitiikan kirjoittamisessa. Tavoitteena on kirjaston aineiston valinnan, hankinnan, karsimisen sekä arvioinnin toteuttaminen harkiten ennalta sovittujen sääntöjen mukaisesti ottaen huomioon kirjastoa käyttävän yhteisön tarpeet ja toiveet sekä olemassa olevat taloudelliset realiteetit.

ED.D. MLS Mary Bushing voi mahdollisesti saapua vielä kerran vuonna 2008 kouluttamaan ja konsultoimaan kokoelmien kuvailun merkeissä. Hankkeeseen osallistuville kirjastoille tehdään kysely Mary Bushingin koulutuksen tarpeesta ja kiinnostuksesta osallistua siihen.

Kokoelmakarttatyöpaja järjestetään, jossa tarjotaan koulutusta kotimaisin voimin sekä mahdollisuutta käytänteiden ja työmenetelmien vaihtoon osallistujien kesken. Ajankohdaksi esitetään syyskuun puolta väliä 2008.